

Wędrowcze Miły, w wiosce o nazwie Chruszczyny Cię witamy
 I do wspólnej zabawy z questem teraz zapraszamy!
 Różne miana osada ta przez wieki nosiła:
 Jako Chruslin, Chroszczyny, Chrościny i Chrushin notowana była.
 Były one wsią królewską, wiedz o tym, Kolego;
 Wchodziły w skład niegrodowego starostwa odolanowskiego.
 Różni możnowładcy terenami tymi nagradzani byli,
 Kiedy się dla państwa i króla wielce zasłużyli.
 W XVI wieku osada po raz pierwszy w dokumentach
 była wymieniona;
 W 1765 roku w Chruszczynach (zwanym tu „nowa kolonia”)
 Folwark i tajemniczy „dwór z skudłami pobity” były –
 Takie właśnie zapiski stare księgi zostawiły.
 Przed wojną miały one charakter typowo rolniczy,
 Mieszkańcy pracowali w lesie, gdzie rządził leśniczy.
 Ponieważ Chruszczyny w strefie przygranicznej są ulokowane,
 W kilka godzin po rozpoczęciu wojny były już okupowane.
 Z obawy przed frontem mieszkańcy aż do Proсны nawet uciekali.
 Z czasem do swej wsi powoli z tułaczki wracali.
 Wkrótce większa „wędrownka” jednak ich czekała.
 Nowa władza swoich urzędników z wolna wprowadzała.
 Softysem został Meiza. Rozpoczęły się terror i prześladowania,
 Grupa powstańców wielkopolskich była nimi szczególnie nękana...

Wiedz także o tym, mój Drogi Kolego,
 Że wieś leży też na obszarze osadnictwa prehistorycznego.
 W okolicznych lasach kurhany z epoki brązu się znajdują –
 Uczni je na 1500–1200 lat p.n.e. dość zgodnie datują.
 Rzeki Kuroch i Orpiszew, które wtedy niegdyś przepływały,
 Osadnictwu ludzkiemu ogromnie sprzyjały.
 Dziś już nie istnieją, ale zapraszam, jeśli ktoś ciekawy jest,
 Na „Tajemnice smoszewskiego cmentarzyska” – to odrębny quest!
 Kurhany to świetna sprawa, lecz gdzie indziej na Ciebie czekają.
 Czas ruszać w dzisiejszą trasę, dokładnie wskazówki czytając.

Stań na przystanku, lecz tyłem do niego,
 Bezpiecznie przejdź przez drogę – to ważne, Kolego!
 Ruszaj do figury. Czyjej? Przepisz poprawnie imię tego pana.
 Tak! To rzeźba patrona strażaków,
 Gdzieś pod jego stopami małymi literami zapisano,
 Komu tę figurę niegdyś darowano:
 Została ufundowana przez Księdza Proboszcza
 A miało to miejsce 9 lipca roku 1995.
 Spisz jeszcze datę, która na cokole jest wygrawerowana:
 Będzie jeszcze przez Ciebie w tej wędrownce wykorzystana.
 Wiedz o tym, że OSP w Chruszczynach z inicjatywy
 softysa powstała,
 Gdy funkcja ta do Antoniego Nowaka wtedy należała.

Do dziś nie znamy dokładnej daty jednostki naszej założenia,
 Gdyż brak jest dokumentów do jej potwierdzenia.
 Jeden z najstarszych członków organizacji, Franciszek Kłaskała,
 Wspomina, że na początku września 1945 roku OSP już istniała.
 Wrócił wtedy z Niemiec, z przymusowej pracy;
 Nacierpieli się w owych latach okrutnie Polacy...

Rusz jak ręka Św. Floriana, ta z flagą, wskazuje.
 Idziesz w dobrą stronę? Wnet się zorientujesz,
 Gdy po prawej trzy okna (których już nie ma) uda Ci się minąć –
 Tak, to właśnie budynek dawnej szkoły w drodze się „nawinał”.
 Przystań tu na chwilę, spójrz na nią. Czy wiesz, że powstała,
 Kiedy wieś do rodu Thurn Und Taxis niegdyś należała?
 Przed wojną Gieremek był w szkole kierownikiem;
 Zginął prawdopodobnie w Katyniu... Był dzielnym człowiekiem...
 W 1946 roku zarządcą placówki Ludwik Kawaler został;
 Wychował wiele pokoleń Chruszczynian – jest to ważna postać!
 Pszczelarz i rolnik, wykorzystał tutaj także wojskową karierę:
 Leczył i dawał zastrzyki, był sanitariuszem bowiem i fleczerem.
 Dbał o budynek szkoły, nie można było rzec o niej złego słowa,
 Pomimo że była niewielka i tylko czteroklasowa.
 Z łączonych klas uczniowie do Daniszyna następnie trafiali;
 Tam z rówieśnikami z okolicy naukę kontynuowali.
 Barbara Bogusiewicz kierownikiem szkoły wnet została
 I aż do jej likwidacji urząd ten sprawowała.
 Później przedszkole prowadzić tutaj próbowano,
 Lecz z powodu zbyt małej liczby dzieci zamknąć je musiano.

Krzyż na rozstaju dróg w oddali stoi, podejdź więc do niego,
 Bezpiecznie przechodząc przez drogę, Kolego!
 Hitlerowcy niegdyś z ziemią go tu zrównali,
 Lecz mieszkańcy Chruszczyn sami go odbudowali.
 Spójrz nań, białą datą na nim zaznaczono,
 W którym roku nowy krzyż właśnie postawiono: — — — —
 Teraz wszystkie cyfry z daty z cokołu Floriana spisane
 Muszą być dokładnie do siebie dodane: — + — + — + — + — + — = — —
 Poprawny wynik na znaku drogowym gdzieś tu się znajduje;
 I kierunek Twojej dalszej drogi teraz pokazuje.

Pamiętaj Questowiczu, by bezpiecznie kroczyć wedle drogi,
 Niechaj przepisowo – a więc lewą stroną – prowadzą Cię nogi.
 Idź cały czas prosto, pod stopy raz po raz rzucając spojrzenie,
 A ja Ci przybliżę nazwy wioski pochodzenie:
 Pierwszy przekaz mówi, że miano pochodzi
 Od Żyda Chrusta, który tu się urodził.
 Miał karczmę przy drodze do Kurocha albo był stawowym...
 Drugi przekaz jest już dużo bardziej podstawowy;
 Według niego nazwę Chruszczyny od chrustu wziąć miano,
 Który w dużych ilościach po lasach zbierano.
 Prawda, że mieszkańcy w piecu chrustem rozpalali
 I z dobrodziejstw lasu chętnie korzystali.
 Która wersja jest bliżej prawdy? W sumie nie wiadomo,
 Bo przez lata o tej historii bardzo różnie mówiono...

My jednak nie będziemy nad tym się głowić, mój Drogi Kompanie
 Bo słupek po prawej stronie drogi już czeka na Ciebie z zadaniem:
 Pewne litery na nim tutaj mamy,
 Które w alfabecie łacińskim figurują pod takimi liczbami:
 $7 = \frac{1}{6}$ $11 = \frac{1}{11}$

Zastanów się teraz, w którą stronę skreślisz zaraz tutaj?
 Dwa znaki na Chruszczynie – lecz Ty tego szukaj,
 Który o końcu naszej wioski informuje
 I kolejnego krzyża niechaj oko Twoje wypatruje.
 Czy już ku niemu żwawo maszerujesz?
 W tym miejscu strefa nasienna także się zaczyna;
 Dbałość o populację drzew, oto jej przyczyna!
 Różne zabiegi zapewni różnorodność
 i bogactwo naszych lasów mają,
 Uczni i leśnicy o dobre geny i nasiona dbają.
 Celem jest tu najcenniejszych populacji drzewnych zachowanie
 I przed napływem słabszych gatunków lasu ratowanie.

Teraz pamiętaj Questowiczu, że wchodząc do lasu
 Nie możemy niszczyć zieleni, śmiecić i robić hałasu!
 Jesteśmy tutaj gośćmi. Piękne rośliny nas tu otaczają,
 A w zaroślach zwierzęta cicho się chowają.
 Z drzew iglastych JO — ŁY, — OSN —, Ś — I $\frac{1}{4}$ RKI
 tutaj porastają,
 I o każdej porze roku las zielenią ozdabiają.
 Ważną rzecz jeszcze tu dla wiadomości dopowiem:
 Niech każdy Questwicz teraz się dowie,
 Że wspomniane wyżej iglaki nie nazywamy choinkami,
 Które są tylko świątecznie przystrojonymi drzewkami.
 Z dużych zwierząt możesz spotkać tutaj SA — NĘ oraz JEL $\frac{1}{13}$ N $\frac{1}{12}$ A,
 A nawet — $\frac{1}{8}$ IKA, który czasem wychodzi z leśnego cienia!
 Wiedz też, że jeśli byś drogą tą prosto cały czas maszerował,
 To do pobliskich Sulmierzyc niedługo byś zawędrował.

Teraz gdzieś po prawej za chwilę drzewo z karmnikiem już mamy,
 A po drugiej stronie inne... z iloma widocznymi dziupłami? —
 Przystań tu na chwilę, historia wsi naszej nie skończona!
 W czerwcu 1942 roku cała osada była wysiedlona.
 W Odolanowie ludzi na grupy różne podzielono
 I na roboty do Austrii i Niemiec wszystkich wywieziono.
 Zamordowanie Rydla wraz z córką Ireną jedną z przyczyn było
 I do wysiedlenia wsi się na pewno mocno przyczyniło.
 Zabójstwo popełnił Albin Paternoga,
 Który potem odebrał sobie życie... Smutna jego droga.
 Żona Rydla i druga córka Urszula jednak się uratowały
 I w obronie mieszkańców przed egzekucją ofiarnie stawały.
 Zmarłych pochowano w Głisnicy. Wiedz o tym, Kolego,
 Że Rydel był piekarzem, dzierżawił piekarnię i sklep od Słomianego.
 Natomiast morderca był jego uczniem, strasznie zadurzonem
 W jednej z córek mistrza... Lecz uczuciem, niestety,
 nieodwzajemnionym.